

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS

ZSIVKOVITS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3:50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éveskorig)
a »Nemzeti balesetbiztosító részve-
társ.-nál 3000 koronára halál esetre
és 3000 koronára állandó munka-
képtelenség esetére szól.

A protekció-rendszer.

— Czikksorozat. —

IV.

Miskolcz, 1905. július 22.

(§§.) A vasut kötelékében való első alkalmazás — a felvétel, kinevezés — természetszerűleg nem szabályozható szigorú irányelvek kiadásával, az azonban kimondható volna, a mi elvben fenn is áll ugyan, de igen sokszor történik kivétel alóla, — hogy az első alkalmazás mindig csak a legalacsonyabb fokozat szerint történhetik s ezen princípium mindenkivel szemben szigoruan betartandó.

Általánosságban ez az elv uralkodik minden egyéb hivatalnál is s eléggé sérelmes a már hivatalban levő alkalmazottakra, ha protekciót élvező egyének a már szerzett jogok érzékeny mellőzésével egyszerre eljűk kerülnek mint teljesen új alkalmazottak, a kik: egyáltalán semmit sem értenek az illető hivatali ágazat teendőihez. Nálunk ez igen gyakran előfordult, főleg a régebbi években s e tekintetben a multhoz képest határozottan javulást látunk a fizetésrendezés életbeléptetése óta, mert megfigyelésünk tanúsága szerint — ezen időponttól az összes kinevezések a legalsó fizetés szerint történtek. Szeretnők, ha ez az egészségesebb áramlat nyilvánulna meg az előléptetéseknél is, a mi nézetünk szerint aként volna legkönnyebben elérhető, ha első sorban módosíttatnék a fizetésrendezési szabályzatból azon kimondott elv, hogy a fizetési osztályokon belől egyik fizetési fokozatból a másikba való előmenetelre megszabott várakozási idő semmi körülmények között meg nem rövidíthető. Ha ez a ridegen hangzó szabály aként helyesbítették, hogy a vasuti adminisztráció terén bármely szakszolgálatnál kitűnő és a vasutintézet erkölcsi vagy anyagi érdekeit kiválóan előmozdító alkalmazottak a kitűzött várakozási idő előtt is előlépte-

tésben részesíthetők, — akkor erősen hisszük, hogy a mai rendszer mellett beálló túlságok elenyésznének és kevesebb rombolást vinnének véghez az ambíció és munkakedv határozott rovására.

Mert hogy a mostani rendszer korlátok közé szorított elvei szerint egy jobb munkaerő idő előtti előmenetele kivihető legyen s az illető történetesen valamelyik fizetési osztály legalsó vagy második fokozatában van, — akkor az csak úgy történhetik meg, ha vele két-három fokozatot átugratnak és mindjárt más fizetési osztályba nevezik ki. Legyen bár az illető szerencsés halandó, oly kiváló tehetség és általános elismert jó munkaerő, hogy ezt a kartársak maguk is bizonyíthassák, — a túlságba vitt kitüntetés mégis rossz vért szül, felháborítja a hasonló tehetségű ambíciózus tisztviselőket.

botrányos magyarázatok kelnek szárnyra nyomán a sajtóban és közvéleményben — s valljuk meg, mindez többet árt a vasutintézetnek és az alkalmazottak összeségének, mint használ annak az egy túlságosan előre tolt embernek.

S utóvégre annak az oly nagyon hangoztatott „egyéni kiválóságnak és rátermettségnek“ értékét is le kell ám szállítanunk a reális bázisra, mert hogy az ilyen jelzőkre jogosan igényt tartó alkalmazottak épen csak azok lennének, a kik ilyen kiváló kegyekben részesülnek, az nem áll.

Van igenis és szomorú volna, ha nem volna, — a magyar királyi államasutak alkalmazottai között száz meg száz olyan kiváló tehetség, a kiknek odaadó működését nem látja meg a felsőbbség s a kik így a soronkívüli előmenetelhez nem is juthatnak hozzá

TÁRCZA.

Párisi reporterek.

A reporterségről azt mondják, hogy már ez is sporttá fejlődött, mint a lófuttatás vagy a kerékpározás. Bármit mondjanak is azonban az információ szerzés óriási gyorsaságáról, bizonyos, hogy ebben a tekintetben az európai sajtó egyre amerikaiabbá válik, a míg annyira a túlságban nem megy, hogy ismét kimegy a divatból. Bizonyos, hogy az amerikai kollégák babérjai nem hagyják nyugodni a párisi reportereket. Lázasan rohannak a szokatlan és szenzációs hírek után. Csodálatos, hogy különösen gyorsaság tekintetében mennyire igyekeznek egymáson tenni. Csak arra gondolnak, hogy legelőször ők jelenjenek meg a tett színhelyén s bármi uton-módon elérjék a céljukat. Szédületes gyorsasággal tálalják az újságolvasó elé a tudósításokat és a kényes részleteket. Munkájuk emlékeztet egy régi bohózatra, a melyet még a második eszászárság idejében adtak elő a Palais Royalban. »Páris galoppban« — ez volt a címe, két reporter van színpadon, mikor az egyik hirtelen kiszalad:

— Hova, hova? — kiált utána a másik.

— Még nem tudom, — válaszolt neki

amaz rohanva, — de pontban öt órakor ott kell lennem.

A másik először meg van lepetve s aztán elszántan így szól:

— Én még előbb ott leszek, mint ő!

S gyorsan kifut ő is a színpadról.

— Csak egyet követelek öntől, — szól egy szerkesztő az új reporterhez, — jó ötletet, jó ötletet és ismét csak jó ötletet. Párisban éppen úgy, mint New-Yorkban a legvalószínűtlenebb hír a legkedvesebb.

A rendőrség és a törvényszék nagyon sok műkedvelő előtt kedves hely. Sokan igen hiuk arra, hogy rendkívüli detektív-tehetségük van. Mások még a legveszedelmesebb kalandoktól sem riadnak vissza, hogy ily módon meg tudják az igazságszolgáltatás titkait. Csak Marius Tournadre esetét említem. Ez az újságíró közérkölciség elleni merénylettel vádoltatta és el is fogatta magát, csak hogy megtudja, hogy bánik az ilyen emberekkel az igazságszolgáltatás. Megtudta, hogy mily kínos a vádlottakra nézve a francia bünygyi eljárás. Megtartották ellene a tárgyalást is és természetesen kiderült az ártatlansága. Mikor szabadon bocsátották, megírta közvetlen tapasztalatait a Figaróba.

A törvényszéki tudósítások ma már nem csupán a tárgyalások száraz leírásai. A reporterek kipuhatólják a bűntény eredetét, elmennek a tett színhelyére s ha csak lehet, beszélnek a vádlottal. Egy reporter anthro-

soha, — éppen ezért tartjuk igazságatlannak ezt a rendszert, a mely végeredményében maga a protekció.

Ha a fizetésrendezési szabályzat fentebb javasolt módosítása beállana, az illető ugynevezett kiváló alkalmazottak jutalma egyik fokozatból a másikba soron kívül való előmenetel lenne, a mi — még ha évről-évre előléptetésben részesül egy-két kiváltságos ember — sohasem fog olyan elkeseredést szülni, mintha két-három fokkal viszik előre az illetőt, a mi utóvégre egy-egy szerencsés viszonyok közé került alkalmazottnál többször is előfordulhat.

A vasuti menetrend és a kassai Kamara.

Julius 22.

Kassa város közigazgatási bizottsága felkérte a kassai Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy hozza tudomására azon kifogásokat, melyek a m. kir. államvasutak menetrendje

ellen Kassa város forgalmi érdekeinek szempontjából tehetők.

A Kamara Jakobi Lajos referádája alapján közölte a kifogásokat a közigazgatási bizottsággal. E kifogások 7 pontban vannak összefoglalva s a következő menetrendekre vonatkoznak:

Az első pont szerint 12 percznyi időkülömbőség miatt el van zárva Liptó-, Szepes-, Sáros- és Abaujmegye kereskedelme Debreczen elől. Kivánja, hogy a Kassa felől este 6 óra 20 perczkor Zsolczára érkező utasok Debreczen felé csatlakozást nyerjenek.

A második pont szerint a mostani menetrend hatása alatt Felső-Zemplén, Ung és Beregmegyék is elvesztek Kassa kereskedelmére és iparára nézve.

Sérelmesnek tartja a kamara: előterjesztés azt a körülményt, hogy a Kassa—sátoralja-ujhelyi 65 km. utvonalon 158, 130 és 120 perczig tart, holott egy kis gyorsítással ez az ut 90 percz alatt megtehető.

Felső-Zemplén közönségének Kassára csak két vonat áll rendelkezésre s hiányzik egy vonat, mely a késő délutáni órákban érkezik Kassára.

pologusnak adta ki magát s ily módon meginterviewolhatta a híres Neyves marquist a czellájában.

Nem rég a párisi Journal szerkesztőségének egyik tagja elment egy párisi nagy szállodába s örültnek tetette magát Éktelenül dühöngött, csak hogy elfogják és megírhasssa, hogy a rendőrségnél mint bánnak az örültekkel. Ez a kívánsága teljesedett is. Igen udvarias detektívek fölkerítették, hogy szálljon kocsiba, mert a köztársaság elnöke beszélni szeretne vele. Az újságíró ugyanis azt kiabálta, hogy a köztársasági elnöktől házassági engedélyt akar kérni a pekingi püspöknek, a ki nőül akarja venni a chinai özvegy esászárnét! Nagy elővigyázattal karon fogták, kocsiba ültették s a bolondok házába vitték, a hol már kevesebbet teketóriáztak vele. Három ápoló rárohant, mindenét elszedték, még a nyakkendőjét és nadrágtartóját is és belökték egy büzös czellába és rázárták az ajtót. Itt kell eltöltenie az éjszakát s ez alatt lesz ideje arra, hogy tréfájának a következményeire gondoljon. E közben metsző hidegséget érez a tagjaiban, undorító illat kinozza az orrát s rosszul lesz tőle. Kemény az ágya, piszkos az ágyneműje s az ajtólyukon adják be neki a kenyérlevest. Ezek a körülmények éppen nem voltak nagyon kellemesek. Elmúlt az éjszaka s következett az orvos látogatása. Persze, elmondta neki, hogy ő újságíró s nincs egyéb

vágya, minthogy kiszabaduljon innen. Elmondta, hogy Leroynek hívják s éppen nincs megbolondulva, csak azért tüntette fel magát bolondnak, hogy az örültek tartóztatásáról cikket írhasson. Könnyű dolog tudakozódni felőle s a személyazonosságát is meg lehet állapítani. De minél többet és minél gyorsabban beszélt, annál nyugtalanítóbbnak tartotta az esetet. Az ápoló, a ki az orvos mögött állott, nem valami vigasztalóan rázogatta a karikába fűzött kulcsokat. Az orvos kétségtelennek tartotta, hogy veszedelmes örülte van dolga. Szerencsére a lap szerkesztősége már bejelentette az esetet a rendőrfőnököknek s így elrendelték, hogy bocsássák őt szabadon. Persze, kétszer sem kellett neki mondani, hogy elmehet, örült, hogy kiszabadult. Egy éjszakának a tapasztalataival megelégedett s nem tett ugy, mint Nelly Bley amerikai újságíró, a ki pár hétig tetette az örültséget s szenzációs cikksorozatot közölt a Worladban arról, hogy mily kegyetlenül bánnak a kórházban az örültekkel.

Az ügy iránti szeretetből sok ehhez hasonló dolgot követtek már el az újságírók.

Nem rég egy kis falu fanatikus és bámulatraméltó polgármesterének az a bolond ötlete támadt, hogy a faluban a papoknak megtiltotta a reverenda viselését. A forradalom X. évének egy dekretumára hivatkozott s néhány türelmetlen polgármester más

Sérelmes az egész ország közönségére, hogy a Kassa—Ungvár közötti 128 km. utat a vonat 7 óra 11 percz alatt teszi meg, holott az utat 3 óra alatt lehetne lebonyolítani.

Ungvár közönsége feltétlenül Miskolcra fog menni, mert Ungvárról Miskolcra oda és vissza rendelkezésére áll egy elég kényelmes nappali gyorsvonat, Kassára azonban Ung-, Bereg- és Szabolcsmegyék közönsége a gyorsvonatot nem használhatja, mert sem Kassáról Sátoraljauhelyre, sem viszont nem közlekedik olyan vonat, mely Ungvár felé a csatlakozást lehetővé tenné.

Ezek után az előterjesztés a következő javaslatot teszi:

„A fentiek után javaslatunk tehát az, méltóztassék a m. á. v. igazgatóságának Kassa—Sátoraljauhely között oly vonatot üzembe helyezni, mely Kassáról d. e. 10:30 és 11 óra között indulna és az Ujhelyről 12:55 órakor Csap—Bátyu—Munkács—Máramaros-sziget felé közlekedő vonathoz csatlakoznék és ennek kontravonatképpen helyeztessék üzembe olyan vonat, mely Sátoraljauhelyről d. u. 4:50 vagy 5 órakor indulna és Kassára esti 6—7 óra között érkeznek; mert azon utas, ki a 403. sz. gyorsvonattal Kassa rendeltetéssel Máramaros-, Bereg-, Ung-, Sza-

falukban is követte a példáját. Ez alkalommal a Matin egy munkatársának az az ötlete támadt, hogy magára veszi az eltiltott ruhát s azt az ellenséges területen igen kihívó módon fogja viselni. Mindent magára vett, a mi csak a tiltott ruhához tartozik s tüntetőleg sétált benne a polgármester és a rendőrség ablakai előtt. Nagy meglepetésére senki sem tartóztatta le, sőt még meg se szólították s így megírhatta a lapjába, hogy a papok bátran viselhetik a reverendát. Sétái közben a barátai többször lefotografálták s ezeket a képeket is közölte a Matin.

Pár héttel ezelőtt ugyanez újságíró ápolónak vétette fel magát egy kórházba; surolt, ablakokat tisztogatott s a betegek körül a legközönségesebb szolgálatokat teljesítette, csak hogy közvetlen tapasztalatok alapján írhasssa meg, hogy milyen az élet a szegények kórházában.

Ujabbán a nők is nagyon buzgólkodnak az újságírásban. Nem régebén a Francais egy munkatársa, Madame Jeanne Brémoulier, egy igen szép és elegáns hölgy, rongyszedőnőnek öltözött s átázva és átfázva bekopogtatott a hajléktalanok menedékhelyének női osztályába. Az volt a kívánsága, hogy ott tölthessen egy éjszakát s megírhasssa tapasztalatait a személyzetről, a szokásokról, a berendezésről s egy szemhunyorítás nélkül eltűrt mindent, a mi a bebocsájtással vele jár: kihallgatták, megmotozták, fürdőt adtak

bolcsvármegyéből d. u. 4:17 órakor érkezik Sátoraljauhelyre, most Sátoraljauhelyen kénytelen esti 8:26 óráig vesztegelni, holott a nagyközönség igénye azt kívánja, hogy nemcsak ne kelljen Sátoraljauhely állomáson 4 óra hosszat (vagy a ki Felső-Zemplénből az 1603. sz. vonattal d. u. 4 órakor Legenye-Mihályiba érkezik, ne kelljen 5 óra hosszat Legenye-Mihályiban várakoznia), hanem csatlakozást nyerhessen azonnal Kassára és azután csatlakozzék a Kassára este 7:35 órakor Poprád—Oderberg felé közlekedő gyorsvonathoz.

Amennyiben a m. á. v. igazgatósága hajlandó a közönség jogos igényeit kielégíteni és egy d. u. 5 óra körül Sátoraljauhelyből Kassa felé közlekedő gyorsított személyvonatot üzembe helyezni, nagyon könnyen lehetne Debreczen—Kassa között egy nagyszerű nappali gyorsított személyvonatu összeköttetést létesíteni, ezáltal előmozdítván Szatmár-, Szabolcs-, Hajdu-, Máramaros-, Bereg-, Ung- és Zemplénummegyék társadalmi és kereskedelmi összeköttetését Abauj-Torna-, Sáros- és Szepesvármegyékkel.

Ha ezen vonatot megadja, még azon irányban is hazafias missziót teljesítene a m. á. v. igazgatósága, hogy gyorsabb összeköttetés létesítése által lehetővé tenné az alföldi embernek a Tátrafürdők látogatását, mert a mostani közlekedési viszonyok mellett az

neki s aztán elvegyülhetett abba a szomorú társaságba, a melyet a véletlen hoz össze. A szegény emberek borzalmas kigőzölgését s az ezzel a társasággal együtt járó kellemetlenséget mind eltűrte. Fölmászott arra az ágyra, a melyet kijelöltek neki s persze igen nehezen aludt el, reggel is a borzasztó illat ébresztette föl. A számot átadta az öltöző szobában, magára vette a rongyait s elment. Megírhatta a cikket erről a helyről, a hol a legszegényebb emberek menedéket találnak az éj hidege és az éhség ellen. Egy más alkalommal ugyanez a hölgy egy napig virágáros leány volt. Tizenegy óra hosszáig csavargott a virágkosárral a rendőrök szeméi előtt s e közben igen érdekes tapasztalatokat gyűjtött arról, hogy mivel töltheti a virágáros leány az idejét.

Pár évvel ezelőtt a Dreyfus pör idejében Eszterházy őrnagy azt híresztelte magáról, hogy külföldre menekült. A Siécle egyik munkatársa gyanakodott, hogy Eszterházy Párisban van. Levélhordónak öltözött tehát s elment Eszterházyhoz, elmondta, hogy ajánlott levelet hozott, de csak személyes aláírásra adhatja át. Eszterházy aláírta az elismervényt s így írásbeli bizonyítványt adott arról, hogy még mindig Párisban van.

Ezek az esetek persze inkább érdekesekek, mint szenzációsak. A p risi lapok még nem tartanak ott, a hol az amerikaiak. A World egy újságírója koporsóba feküdt s végig-

alföldi ember inkább kiviszi pénzét a külföldre, semhogy annyi fáradsággal és időpazarlással jusson el a Tátrába.

A kérdés igen egyszerűen megoldható, a mennyiben Debreczenből amugy is indul naponta délután 12 19 órakor a 4608 sz. személyvonat, mely Nyiregyházára délután 1 31 órakor érkezik, ezen vonatnak folytatása a 4612. sz. motorvonat, mely voltaképpen sohase motorvonat, hanem rendes gőzmozdonnyal vontatott személyvonat, mely indul Nyiregyházáról d. u. 3 44 órakor és érkezik Szerencsre délután 5 20 órakor. — Alapul véve tehát ezen 4612. sz. vonat 96 percnyi menettartalmát és ha ezen vonat Nyiregyházáról délután 1 41 órakor indítanék, akkor már délután 3 17 órakor lehetne Szerencsen. folytatást nyerhetne Szerencstől 50 percnyi menettartalommal Sátoraljaujhelyig, érkeznek tehát Sátoraljaujhelyre d. u. 4 10 órakor és ekképpen létesítve lenne a direkt összeköttetés Debreczentől—Sátoraljaujhely—Kassán át, Sáros-, Szepes-, Zemplén- és Liptóvármegyékkel. Majd áttér a Budapest—Kassa, illetve Kassa—budapesti menetrendre és a következőket írja:

Midőn ugyanis hálásan elismernők, hogy a m. á. v. igazgatósága a 402. és az ehhez esatlakozó 1502. sz. gyorsvonat menettartalmát Budapestről—Kassáig 4 45 órára csökkentette, talán nem szerénytelenség az a kérelem, hogy a 404—1504., az 1506. és az

tapasztalt egy temetést, a beszterléstől kezdve egész a sirba bocsájtásig, mikor az első göröngyöket dobálták rá, csak akkor rugta föl a koporsó födelét. A temetés ideje alatt gyűjtött impressziók leírása persze tömördek képpel, óriási hatást gyakorolt a közönségre.

A harcztéri tudósításokban a francziák még korántsem olyan ügyesek, mint az angolok. Az Agence Havas egyik levelezője, Pognom azonban csodálatos bát rságot tanúsított az orosz török háboruban, Jean de Woestyne, egy másik párisi újságíró, ugyancsak az orosz török háboruban megszerezte az orosz sereg támadási tervét s a Dunán való átkelést három órával előbb megtáviratozta a New-York Heraldnak, mint a mikor az esemény megtörtént. A tuniszi expedíció alatt egy újságíró ezerszáz kilométert lovagolt, míg a calle-i táviró állomáshoz jutott, hogy megtáviratozhassa Szidi-Abdallah Ben-Dzsenel fölkelő vezér elfogatását.

A német-franczia háboruban egy francia újságíró mindig ott járt, a hol legnagyobb volt a veszedelem.

— Bizonyosan lelövik önt! — kiáltott rá egyszer egy tiszt.

— Az is nagyszerű reklám lesz a lapomnak! — szólt az újságíró és tovább írogatta a jegyzeteit.

1503. sz. gyorsvonatok menettartalma is a 402—1502. számú vonat szerint szabályoztassék.

Az 1508., 1510., 1509. és az 1507. sz. személyvonatok menetideje azonban határozottan megérett már a gyökeres revizióra, mert tekintettel arra, hogy a távolság Kassától Budapestig csak 273 km., a menetidőnek 8 40., 8 02., 8 20., 8 24., illetve az 1542. sz. vonatnál 9 36 óráig nem volna szabad tartania.

Ezen személyvonatok utközben Kassától Budapestig körülbelül 100 percnyi tartózkodással bírnak, mely tartózkodási idő, daczára annak, hogy az egyes állomásokon való kezelésre elegendő időt kell adni, feltétlenül redukálható.

Hogy ezen személyvonatok sebessége fokozható, kitűnik abból, hogy a kassa—oderbergi vasut személyvonatai — daczára a kedvezőtlen pályaviszonyoknak — sokkal nagyobb gyorsasággal futnak, mint az említett Budapest—Kassa, illetve Kassa—Budapest között közlekedő személyvonatok.“

HETI KRÓNIKA.

Julius 22.

Csendes a hon, a Ház is,
Semmi hang, semmi frázis,
Reális most az élet.
Mitől a gazda éled:
Az érett kalász rendje
Terül mezőnkön szerte.
És jó ez így. Hiába,
Az agyunk szinte kába,
A harez, a vér, a bomba
Hozott már izgalomba, —
De most, hogy itt a munka
S verejték hull nyakunkba,
Mig hull a kalász rendje,
A béke álma leng be.

A czár az oka, nem más,
Hogy béke nincs a földön,
Hogy mindenütt pusztulás
És telve mind a börtön.
A czár az oka, nem más,
Hogy a nép lázad, tombol
S a kérges kezű munkás
Csak harezra, vérré gondol.
A czár az oka, nem más,
Hogy városok leégnek
És szívet tépő sirás
Siralma száll az égnek.
S hogy hull az ember rendre,
A halál vágya leng be.

Ám te, jó magyar népem,
 Bárha szenvedsz már régen, —
 Dobd a fegyvert és kardot,
 Melyet ősd forgatott, —
 S forradalmi láz helyett
 Műveld hálás földedet.
 Hagyd az átkos szóvitát,
 Politikát legkivált,
 Párt-szenvedély lávája
 Ne zavarjon munkádba;
 Ámitókra ne hallgass,
 Törd a rögöt, szánts, arass
 S míg a kalász hull rendre:
 Lelked béke lengje be!

Turidu.

HIREK.

* **Vasutigazgatói értekezlet.** Gmundenben esütörtökön tartották meg a vasutigazgatói értekezletet, melyen a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutak több, mint harmincz képviselője jelent meg. Az értekezlet több fontos szakdolgot intézett el. Végül elhatározták, hogy a legközelebbi értekezletet október 12-én Szegeden tartják meg.

* **Vasutiak Zólyomfüreden.** A zólyomi máv. műhely alkalmazottainak nyári mulatsága e hó 9-én folyt le Zólyomfüreden. Óriási számú közönség gyűlt itt egybe s a hangulat az anyagiak mellett fényes erkölcsi sikert is eredményezett. Az összes bevétel mintegy 600 korona volt. A mulatság rendezése körül nagy buzgalmat fejtett ki Czank Károly mérnök s a rendezők, élükön Stadtrucker Gyulával. Este kedélyes folytatása volt a táncznak a városi szálló nagytermében. A mulatságon katonazene játszott.

* **Áthelyezés.** Legányi Károly máv. főmérnök, a kassai osztálymérnökség vezetője, az államvasutak igazgatóságához Budapestre helyezettett át. Legányi távozása a kassai társadalomnak, melynek kiváló tagja volt, veszteséget jelent.

* **A porosz hesseni államvasutak hossza.** A porosz közmunka miniszterium által most közzétett kimutatás szerint a porosz-hesseni államvasutak hossza 1904. végén 33,879 93 km. volt. Ebből 21,184 51 km. mint fővasut, 12,695 42 km. mint másodrendű hálózat tartott üzemben.

* **Az orosz vasutasok mozgalma.** A Varsó-Bécsi és a Varsó-Lodzi vasut alkalmazottai elhatározták, hogy az orosz nyelv helyett hivatalos szolgálatban ezután a lengyel nyelvet fogják használni.

* **A nyitra—lévai vasut** összes előmunkálatai elkészültek, sőt a finanszírozás kérdése is megoldottnak tekinthető, ugy a munkálatok megkezdése már rövid időn belül várható. Nyitrávármegye legutóbb tartott közgyűlésén 100,000 koronás hozzájárulást szavazott meg. Léva város polgármesteréhez érkezett határozat szerint a közigazgatási bejárás el van rendelve, annak vezetésével *Tarnoky Móricz* felügyelő van megbízva. Az összejövetel helyéül Léva város tanács-sterme van kitűzve s augusztus hó 1-ső napjának d. e. 9 órakor tartandó tárgyalásra oda Léva város polgármestere, Kis-Szece, Garam-Kelecsény, Ó-Bars, Kis-Kálna, Marosfalva és Uj-Bars községek, valamint a lévai járás főszolgabirája és az Államépítészeti hivatal főnöke hivattak meg. A tárgyalás aug. 2-án Verebélyen lesz folytatva más érdekcsoportozattal.

* **Vasuti reform Bajorországban.** A bajor vasuti tanács helybenhagyta a bajor állami vasuti igazgatóságnak a személy- és podgyasztarifát illető reformtervezetét. Eszerint a jövőben a személyvonatokon első osztályban 7 pfennig, másodikban 4¹/₂, a harmadikban pedig 2 pfennig lesz fizetendő. A gyorsvonatokon és helyiérdekű vasutakon a harmadik osztály kilométerjén 5 pfenniget vetnek ki. Gyorsított vonatoknál ezekhez a tételekhez még pótlékot esapnak hozzá, mely a távolság és osztály szerint 25 pfennigtől 2 márkáig terjed.

* **A magánvasutak államosítása Ausztriában.** Az ausztriai nagyiparosok központi szövetsége a következő kommunikét adta ki: Az ausztriai nagyiparosok központi szövetségének vezető bizottsága f. hó 8-iki ülésén báró Gautsch miniszterelnöknek a magánvasutak államosítására vonatkozó nyilatkozatával foglalkozott, a melyből kitűnik, hogy a kormány az államosítás kérdését megakarja oldani. Megelégedéssel vététt tudomásul, hogy a kormány jelzi, hogy igyekezní fog az állami vasutak üzemét megszabadítani a fiskális és bürokratikus nehézkességtől és hibáktól. A vezető bizottság hangsulyozza az állami vasuti üzem teljes újjászervezésének szükségességét az ipar és kereskedelem érdekében és reméli, hogy a kereskedelem és ipar mértékadó képviselőinek idejekorán alkalmat adnak arra, hogy az államosítás és üzemi átalakítás körül való kívánságaiknak és panaszaiknak kifejezést adjanak. Ily értelemben értesítették a központi szövetséghez csatlakozott 45 társzövetséget.

* **Pályázat vasuti szakmunkákra.** A berlini „Verein für Eisenbahnkunde“ a következő két téma feldolgozására hirdet pályázatot: I. A darabárunknak a pályaudvarokon való

kezelésére szolgáló legezészerűbb berendezéséről. II. Az üzleti hányadnak, mint a vasutizem jövedelmezősége mértékének jelentősége. Az első feladatra a pályadíj 500 márka, a másodikra 1000 márka. Beküldési határidő 1906. február 1.

* **A kassa-oderbergi vasuton** (üzleti hossz 441,9 km.) a folyó év június havában összesen 286 389 személy és 354,138 tonna áru szállított, a bevételek pedig 1.500,180 koronát tettek, szemben 1.547,331 koronával a múlt év hasonló havában. Az év elejétől június hó végéig összesen 1.446,432 személy és 2.257,678 tonna áru szállított, a bevételek pedig 9.092,606 koronát tettek, szemben 9.170,700 koronával a múlt év hasonló időszakában.

* **Kovácsháza—aradi és dombiratos—tornyai vasutra** adott előmunkálati engedélyt a kereskedelemügyi miniszter az Alföldi első gazdasági vasut rt.-nak. Az új vasut Kovácsháza állomásból kiágazólag a Kovácsháza—kupaí vonal részbeni felhasználásával Kunágota Dombiratos, Református-dombegyháza, Marczibányi-dombegyháza, Nagyvarjas és Kisvarjas községek érintésével Arad város belterületén át az aradvárosi Tököly térig és ezen vonalból szárnyvonalként kiágazólag Dombiratosról Almás község érintésével Nagykamarásig és Kisvarjastól Tornyáig vezetne.

* **Osztrák vasutállamosítás.** Az osztrák miniszterelnök a képviselőházban elmondott szavai után biztosra lehet venni az osztrák magánvasutak államosítását. Főleg gazdasági, jelesen ipari és kereskedelmi szempontok irányadók az államosításnál, mert ezáltal teljesen szabad kezet fog nyerni az osztrák kormány a díjszabásképzés tekintetében. Első sorban a Ferdinánd vasut államosítását tervezik és biztosra veszik, hogy 1906. november 1-ére ez már teljesítve is leend. Közben erősen dolgoznak majd az összes többi magánvasutak államosításának keresztülvitelén is és — ide nem számítva a déli vasutat és a cseh vasutakat, amelyekre még majd csak később kerül a sor — a legfontosabb és legforgalmasabb vonalak, mintegy 4000 kilométernyi hosszúságban vonatnak be az államvasutak hálózatába.

* **Vasut Oroszktól—Bakabányáig.** A magyar h. é. vasutak részvénytársaságnak Oroszka községtől Kis-Ölved, Garamkissalló, Tergeny, Füzesgyarmat, Vámosladány, Alsó Zsember, és Felsőzsember érintésével Bakabányáig. A m. kir. keresk. miniszterium az előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabította. Ez az a halvaszületett vasut, mely épen annak nem kell, akinek a vasutra a legnagyobb szüksége lenne, Bakabányának.

* **Pályázati felhívás.** A siketnémák budapesti állami intézetének első osztályaiban a legközelebbi tanévre 30 új növendék fog felvétetni. Ezenkívül felvételt nyernek a megfelelő felsőbb osztályokba oly siketnémák is, a kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfehérvárosba, vagy annak környékére költöztek. Végül felvétetnek a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, a kik népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg, s a kik az intézetben a beszédnek szájáról való leolvasását tanulják meg és ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. Elsősorban a Budapesten s az annak környékén levő községekben lakó siketnémák vétetnek ugyan fel, de másodsorban felvételt nyernek az ország bármely helyéről folyamodó olyan siketnémák is, a kik az évi 200 korona eltartási költséget egészen, vagy legalább részben biztosítani tudják. A felvételi folyamodványok beérkezésének sorrendjében fog eszközölni; miért is indokolt, hogy a szülők melőbb küldjék be kérvényeiket. Pályázati határidő július 25. Részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága. (Budapest, VIII. Mosonyi-u. 8. szám.) Megjegyeztetik, hogy az intézet 8 évfolyamu.

A leányról.

A legkönnyebben elfogálható vár a leányi szív: nem kell hozzá gedeoni trombitaharsogás, csak egy gyöngye, érzelmes suttogás és leomlik a fal.

Gárdonyi Géza.

A mély kedélyű és ártatlan leányt a szerelem sohasem teszi eszessé, csak igen félénkké, vagy bátorrá, csak igen boldoggá, vagy boldogtalanná.

Gyulai Pál.

Hej, a leány hamis esont,
Férfi-oldalbordacsont!
Nem hiába, hogy egykoron
A baloldalunkon állt
Nem nyughatik, a míg újra
Oda nem furja magát!

Szemere M.

El ne rabold durván ifju a lányka szerelmét,
Önkényt adja meg az, szép szavaidra magát.

Vörösmarthy Mihály.

A leányok rendesen levegőből épített világot visznek a házasságba. Ennek a világnak pedig egy nap így, vagy úgy, de össze kell omlania. Regényekből és költeményekből vett téglákkal egy egész életre való házasságot folépitni nem lehet.

Dr. Kenedi Géza.

Háznos tudnivalók.

Tejespalaczkok papirból. Eddig már számos oly tárgyat sikerült hidraulikus uton sajtolt papirból előállítani, melyek nagy ellenálló képességgel és szilárdsággal bírnak. Ezek közé sorakozik azon északamerikai találmány, mely papirból tejespalaczkokat állít elő. A papirból készült tejespalaczkok nem törékenyek, nem repednek meg, aminek következtében a folyadék gyakran kifolyik vagy megromlik. Konikus alakjuknál fogva ezen üvegek a reájuk helyezett súlyt jól kibírják. Főelő-

nyük abban áll, hogy a tejet a bakteriumok behatásától jobban megóvják, mint az üveglől készütek; ezen célra 100 Celsius fokra hevített parafinfürdő által légmentessé tételnek. Filadelfiában ezeket a palaczkokat már használják és a megejtett kémiai vizsgálatok azt bizonyítják, hogy az ezekben elrett tej sokkal kevesebb bakteriumot tartalmaz, mint az üvegpalaczkokba tett tej. E papirpalaczkok ára 1000 darabonként állítólag 19.2 korona.

Uj denaturáló szer. Heidelberg dr. vegyészeti gyárosnak sikerült oly denaturáló eljárást feltalálni, melylyel a szesz emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná tehető, daczára annak, hogy a denaturáló szer maga nem mérgező és sokkal olcsóbb a jelenleg használt denaturáló szernél, mi mellett a szeszből sem mechanikai, sem vegyi uton teljesen el nem távolítható. A szesz a nyers, vagy tisztított epe, vagy ennek alkatrészei, vagy ezek vegyületei, például sói, melyek magukban, vagy egymással elegyítve, vagy pedig esetleg más anyagokkal, például fenolftaleinnal kombinálva használhatók a szesz denaturálására és pedig legcélszerűbben úgy, hogy az említett denaturáló anyagokat szesz oldatban alkalommal könnyen bomlásnak induló nyers epét is tökéletesen konzerválja.

Innen-onnan.

Americana.

Egy előkelő vendéglősnek meghalt a felesége. Csinos, fess és szeretetre méltó asszonyka volt az elhunyt, kinek elvesztése az özvegyen maradt férjet mélységes gyászba borította. Egész nap sirt, kesergett, az asszony nevét sóhajtozta, az üzletet pedig ezalatt elhanyagolta. Egy törzsvendége már nem állhatta tovább a férfi kesergését és megszólította:

— Ugyan édes vendéglős ur, mi értelme van annak a sok sirásnak? — Nem érdemel egy asszony annyi könyvet.

— Uram, — felelt a vendéglős zokogva és zsebkendőjével a szemét törülgette, — nem akarom azt mondani, hogy angyal volt . . . de az üzlet . . . ah az üzlet . . . a boldogult csak tollhibákkal megkeresett évenként 20.000 frankot . . .

*

— Hallom, tanár ur, hogy ön nagy zeneértő?
— Igen . . . igen . . . de ez ne zavarja magát, játszszék csak tovább.

A vitéz ur sörözik.

Együtt ülnek a koresmában a falu bölesei: a bíró, a pénztáros, az ellenőr meg vagy három darab esküdt. Vendégül egy vitéz katonát tisztelnek.

Mikor már nagyon sokat hallgatták a katona legendás meséit, megkérdi tőle a bíró:

— Hát vitéz uram, löne-e rám, ha ugy adódnék, hogy muszáj volna?

— Nem én.

— No ez derék, — mondja a bíró elismerőleg.

— Koresmáros, adjon a vitéz urnak egy korsó sört.

— Hát reám löne-e? — kérdi a kurátor.

— Nem én!

— Pinczér! Még egy pohár sört a katona urnak. Így kérdezte végig az egész társaság.

A vitéz katona pedig megivott vagy tiz pohár sört, míg végre a bíró megkérdezte a katonától:

— Hát oszt' miért nem löne ránk az ur?

— Hát csak azért, mert én dobos vagyok.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szivesen közlünk rejtvényeket. —

Szórejtvény.

— ar —

— ko —

— i —

— r —

— enevé —

Ezen szavak, illetve betük hátulról egy-egy betűvel toldandók meg úgy, hogy helyes értelmű szavakat adjanak, azonkívül az első betük felülről lefelé olvasva egy férfi nevet, az utolsó betük pedig alulról fölfelé olvasva egy női nevet adjanak.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő folyó évi július hó 28. A helyes megfejtést július hó 30-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 29-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Pánik.

A 4 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért be küldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

G. S. Ha ellenzik, térjen ki haragjok elől, ugy sem lenne boldog soha.

Kassai. Várjon türelemmel. Az ügy elintézés alatt áll.
Nulla. Ránk az épen nem vesztőség. Sőt örülünk rajta, ha sötét felfogású emberekkel nem kell bajlódunk.

T. E. Már elkésett. A tápintézeti kérvények tárgyalás alatt állanak.

A férfi. Ha terünk engedi, esetleg felhasználjuk.
Több levélre es kéz ratra jövő számunkban felelünk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal

Egyszerre elkomorodott.

— Semmi, semmi. Érzem, hogy egy kicsit megártott a pezsgő, hiszen nagyon elszoktam tőle. Jó lesz, ha haza visztek.

Az öreg Bozány még akkor is a kaszinóban kártvázott. Egész hidegvérrel kontrázta a pagát ulfímókat és hatvány sejtelme sem volt róla, hogy azalatt a Madonna lánya koronáját durva kezekkel sárba tiporták . . .

* * *

Másnap reggel az első hideg napsugár még ébren találta Gitát. Sirt egész éjjel és egy percet sem aludt.

Nagyon elfoglalta a szomorú dolog, a mi vele történt, s a mire nincs, nem is lehet vigasztalás soha. Ő legalább úgy érezte.

Jött ugyan néha egy-egy józan perceze, mikor úgy fogta föl a történeteket a maguk természetességében, a maguk valóságában. Hiszen voltaképpen ő szerette azt az embert, szereti még most is. Talán szászorta jobban. Mit tehet hát róla, ha olyan gyöngye lett abban a pillanatban. Az ő helyében más is az lett volna. Ugy kapaszkodott ebbe a megnyugtató gondolatba, mint hajótörött az utolsó szálftába. Ezzel foglalkozott egyre s azon igyekezett, hogy elhitesse magát. Ez az áztatás aztán használt is egy kicsit. Magához jött valamennyire s rendbe szedhette össze gyűrt ruháját.

Bizony a szemei be voltak esve egy kicsit s nagy fekete karikák sötételek alatta, de hát nem esoda. Az álmatlanság. A sírás.

Alig mert az apja elé kerülni. Tudta, hogy

észre veszi rajta a változást. Csak ő el ne árulja magát. Vigyázní fog.

— Rosszul nézel ki, Gitám. Van valami bajod?

Eszébe jutott a leánynak, hogy neki most hazudnia kell.

— Nincs, nincs. Nem aludtam jól.

— Nézz csak a szemembe, Mintha sirtál volna.

— Nem, nem. De mégis. Igaz. Az éjjel. No, de csak egy kicsit . . . Bohó vagyok, atyám. Tudod, valami rosszat álmodtam, ennyi az egész Ostobaság.

Az öreg homlokon esókolta leányát és meg volt róla győződve, hogy ártatlanabb, jobb gyermek nincs nála a föld kerékén. Jó is, hogy így befogta a szeméit, legalább nem zuzta össze a boldogságát. Sokat, nagyon sokat el kell titkolnunk azok előtt, a kiket szeretünk és a kiktől azt akarjuk, hogy viszont szeressenek bennünket.

Végtelen keserűség fogta el Gitát, mikor eszébe jutott, hogy ezenkívül mennyit kell még neki hazudnia.

Csak azért, hogy ne rántsa maga után az apja együgyű boldogságát is, ha már ő a posványban fetreng. Hadd maradjon meg az öreg szív naiv hitében, hadd gondolja továbbra is, hogy az ő Madonna leánya még mindig a régi, a tiszta, a kihez idegen férfinak egy ujjal sem szabad hozzá nyulnia.

S a Madonna ezalatt halomra szőtte a terveket, hogy mi módon vágja szét a csomót. Mert türehetetlennek érezte állapotát. Szinte elvesztette az énjét, nem is az, a ki volt.

Azon igyekezett, hogy eloszlasson minden gyanut, minden kétkedést az apja előtt.

Először az öngyilkosság is eszébe jutott, de ettől visszarettent. Gyáva volt hozzá, meg aztán az apját is megölte volna vele. Nem, nem. Valami más.

A véletlen úgy akarta, hogy Bergmann báróra gondoljon. Talán ez segíthet. Persze, persze. Sokat járt a házukhoz. Komoly pályázónak mutatta magát. Nos, hát semmi sem lehetetlen. Inni fog neki. Ej, ej, még egész simán elintézi a dolgot.

— Atyám, gondoltam valamit. Férjhez megyek a báróhoz.

— Hogy jut az eszedbe, hiszen ki nem állhatad soha.

— Mindegy. Ugy akarom.

A Bozárnyék Madonnája sokkal gyávább és praktikusabb volt, semhogy öngyilkosságban keresen menekülést. Meg aztán úgy érezte, hogy ő reá nézve már nincs különbség a férfiak között. Egyik olyan, mint a másik . . .

Mikor Mattusich lovag értesült a probléma megoldásáról, elmosolyogta magát. Nagyon helyes, gondolta. Én is mehetek a magam utjára, ő is. Az öreg Bozárny azzal az édes tudattal hal meg, hogy becsületes volt a leánya, Bergmann báró meg az intrikáiért elveszi megérdemelt, méltó jutalmát S az ügy ezzel be van fejezve a lovagiasság szabályai szerint.

Bozárnyék másnap — visszahívták a bárót . . .

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K
Beteg emberek, elbeszélések 2 „
Vérnyomok a hóban, regény 2 „
Pokol, regény 2 „
A szerelem esődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet
egy korona
kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára 3 korona.

A „HALADÁS“ szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ

„Arany szarvas”-hoz címzett gyógyszer-tárában

MISKOLCZON

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

- Iris virágárcsenőcs.** Számos holgy átja jó hatását — seplő és májfolt ellen, arcz- és kézboríték helyettesítő ad. teljesen ártalmatlan szer. az arczot a redőktől késő korig megóvjá, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balzsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénu arczpor, fehér, rózsá és erém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
 - Pyrethro Salicyl szájszentia** néhány cseppel egyszeri száj-öblögető vízbe, kellemes szájíz kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desztillálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszeremet nem használták és fogfájás van, ajánlatik a kitűnő jó hatású (Pyrethro) sveiczi fog-csepp, 1 üveg ára 50 fillér.
 - Hajerősítő (balzsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készíve a hajhullást és fejbőrkorpaesodást meggyógyítja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmazhatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
 - RácZ Jenő keleti „Balzsam bajszpedróje”,** soha meg nem meg nem avasodó, zsírtmentes balzsamokból készíve, igen kellemes illatú, minden bajszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.
 - Cannabin** (tyukszembalzsam), biztos hatású és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.
- Forgalomban van és közmegelegeléssel használják a
- Lábizzadáás ellen Salicyl Dermassant port.** 1 doboz ára 1 korona.
 - Szőrvesztőnek Depilatoriumot.** 1 üveg 1 korona.
 - Rüh Crühátka ellen) Naphtol kenőcs.** 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.
 - Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj.** 1 üveg ára 1 K.
- Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldeték **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonozereket, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságunkkal fölülmúlják; úgy, hogy általában házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.
- Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszer-tára, Király-utca 12. szám.

Czelszerítés kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kéretik a szer árán kívül postai portóköltségek fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg beiktatni.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beiktatással jutányosabban jön.